

SAMEN TEGEN MENSENHANDEL

Aanpak mensenhandel IJsselland 2022-2026

Inhoud

Voorwoord 2

Inleiding 3

1. Bewustwording en duiding 6

1.1 Dashboard mensenhandel regio Oost 6

1.2 Registratie slachtoffers mensenhandel IJsselland 6

1.3 Onderzoek mensenhandel onder gemeenten 7

Signalen mensenhandel 7

Hoe te handelen bij vermoedens? 8

Behoefte medewerkers 8

1.4 Vervolg: Inzet op preventie, vroegsignalering deskundigheidsbevordering 8

2 Casuïstiek: Van signaal naar aanpak 10

2.1 Stroomschema aanpak mensenhandel 10

2.2 Randvoorwaarden 11

3.Instrumentarium Zorg en Veiligheid 12

3.1 Verbetervoorstellen beleid en regelgeving 12

3.2 Versterking van de dader- en slachtofferaanpak 12

Daderaanpak 12

Slachtofferaanpak 13

3.3 Handhaving 13

4. Randvoorwaarden 14

4.1 Monitoring en evaluatie 14

4.2 Governance 14

4.3 Planning 14

4.4 Financiën 15

2022 15

2023-2026 15

BIJLAGE 1 Dashboard mensenhandel politie/justitie regio Oost 16

BIJLAGE 2 scholingsaanbod december 2021 18

Voorwoord

Mensenhandel is een groot en een schrijnend probleem in onze samenleving. Dat geldt helaas ook voor de regio IJsselland. We kunnen ons maar moeilijk voorstellen dat - soms onder onze ogen - mensen in 2021 worden gedwongen tot arbeid, seks, bedelarij of zelfs orgaanverwijdering. Vaak jonge, kwetsbare mensen. Steeds vaker online.

Het schrijnende is dat het onder onze ogen gebeurt. Vaak zien we het niet, herkennen we de signalen niet. In Zwolle, Deventer of één van de andere gemeenten in IJsselland. En zolang niemand ingrijpt, zijn en blijven er slachtoffers.

Steeds vaker lopen dader- en slachtofferschap door elkaar heen. Signalen van politie, buurtwerk en wijkteams tonen aan dat niets is wat het lijkt, hun niet pluis gevoel blijkt na navraag vaak te kloppen. In IJsselland worden al snel honderden mensen uitgebuit.

Dit plan van aanpak wil daarin een kentering brengen. Door in alle stadia alert te zijn en te weten hoe te handelen, van signalering, tot adequate zorg voor slachtoffers en aanpak van daders. Daarbij volgt voortaan elke casus een vastgestelde route door de zorg- en veiligheidsketen, zodat we in onze aanpak steeds minder missen.

Onze ambitie om deze vormen van afschuwelijk onrecht te stoppen is groot. Door een systematische aanpak, die samen met alle betrokken professionals wordt ingezet, werken we toe naar een sluitend netwerk. Zodat iedereen in onze samenleving de volledige zeggenschap terugkrijgt over zijn eigen leven en werken.

15 december, 2021

Michiel van Willigen

Wethouder Zwolle

Ron König

Burgemeester Deventer

Inleiding

Mensenhandel is het werven, vervoeren of opnemen en huisvesten van mensen met gebruik van dwang en met als doel om iemand uit te buiten. Er zijn verschillende vormen van mensenhandel. De belangrijkste vormen zijn:

- Arbeidsuitbuiting: als iemand werkt en de inkomsten (gedeeltelijk) moet afdragen en/of in mensonterende omstandigheden moet werken. Arbeidsuitbuiting is meer dan alleen slecht werkgeverschap. Het is het bewust werven, vervoeren, overbrengen of huisvesten van een persoon met gebruik van dwang met als doel deze persoon uit te buiten.
- Seksuele uitbuiting: als iemand gedwongen wordt om seks te hebben tegen betaling van geld, kleding of eten en dat moet afdragen aan de uitbuiter.
- Criminele uitbuiting: als iemand gedwongen wordt om te bedelen, stelen of andere criminele activiteiten uit te voeren en de buit moet afdragen aan de uitbuiter.
- Gedwongen orgaanverwijdering: hierbij wordt iemand gedwongen om zijn of haar organen af te staan.

Op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning en Jeugdwet zijn gemeenten verantwoordelijk voor het opvang- en zorgaanbod in de gemeente en verantwoordelijk voor slachtoffers mensenhandel (die) in de gemeente (worden aangetroffen).

In november 2018 hebben de Ministeries van Justitie en Veiligheid, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Buitenlandse Zaken het landelijk programma "Samen tegen mensenhandel" gepresenteerd met als doelstelling:

Het voorkomen dan wel vroegtijdig signaleren van mensenhandel, het ontwikkelen van een passend zorgaanbod voor slachtoffers en een actief optreden tegen daders.

In het kader van het landelijk Interbestuurlijk Programma hebben Rijk, provincie en gemeenten zich aan de afspraak gecommitteerd dat gemeenten uiterlijk in 2022 een duidelijk en geborgde aanpak mensenhandel moeten hebben gerealiseerd (IBP, punt 5.11)[1].

Actueel zijn de recente aanbevelingen van de Nationaal rapporteur mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen die in het voorjaar van 2021 zijn gedaan naar aanleiding van de Slachtoffermonitor mensenhandel 2015- 2019 en Dadermonitor mensenhandel 2015-2019. Door de Nationaal rapporteur worden als zorgwekkende ontwikkelingen genoemd:

- De leeftijd van daders en slachtoffers is en blijft laag
- Uitbuiting vindt steeds meer online plaats

[1] In vervolg op dit voornemen heeft de VNG heeft in het voorjaar van 2021 een Kader aanpak mensenhandel vastgesteld met bouwstenen voor gemeenten waarbij een regionale aanpak wordt gestimuleerd. In de IJssellandse aanpak zijn deze bouwstenen meegenomen. Voor meer informatie over het landelijke programma "Samen tegen mensenhandel" zie www.wegwijzermensenhandel.nl/samen-tegen-mensenhandel.nl

- Dader- en slachtofferschap lopen steeds meer door elkaar heen
- Er is een groeiende zorg over arbeidsuitbuiting

De Nationaal rapporteur adviseert om aard en omvang van de problematiek zowel regionaal als lokaal inzichtelijk te maken en een integrale aanpak hierop in te richten. Daarnaast beveelt de Nationaal rapporteur aan om gericht in te zetten op het (herhaald) voorkomen van daderschap, specifiek onder jongeren.

Het aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten heeft aanbevelingen gedaan aan de minister van SZW voor het tegengaan van malafide praktijken bij uitzendbureau's/werkgevers. Het aanjaagteam beveelt intensivering van de handhaving aan evenals structurele samenwerking tussen ketenpartners op het gebied van handhaving. Door middel van een landelijk samenwerkingsplatform voor toezichthouders wordt hieraan inmiddels een eerste invulling gegeven. Aan gemeenten wordt (regionaal) beleid aanbevolen voor het huisvesten en faciliteren van arbeidsmigranten en aanbevolen om tenminste het verblijfadres en contactgegevens van arbeidsmigranten te registreren.

Gelijktijdig met de landelijke ontwikkelingen wordt in IJsselland het belang van het tegengaan van mensenhandel gevoeld en de landelijke doelstelling onderschreven. De aanpak van mensenhandel is daarom benoemd als een van de ontwikkelsporen in het IJssellandse actieprogramma 'samen tegen huiselijk geweld IJsselland'.[2] Begin 2021 is in de 11 gemeenten van de regio IJsselland een pilot van een half jaar gestart met als doelstellingen: 1) meer duiding te geven aan het fenomeen mensenhandel in IJsselland, 2) te werken aan bewustwording én 3) een aanpak te ontwikkelen die past binnen de huidige zorg- en veiligheidsstructuur. In het bestuurlijk overleg huiselijk geweld waarin de gemeentelijk portefeuillehouders huiselijk geweld zijn vertegenwoordigd is opdracht gegeven voor een pilot om op basis daarna een voorstel te doen voor de aanpak van mensenhandel in IJsselland vanaf 2022.

Dit Plan van Aanpak wordt in deze notitie verder uiteengezet. Met het Plan van Aanpak zetten we in op het verbeteren van zicht op de problematiek en versterken van de integrale aanpak op beleidsmatig en operationeel niveau (casusaanpak) langs drie sporen:

1. Preventie, actief signaleren door gemeenten, inwoners en bedrijven en deskundigheidsbevordering bij professionals;
2. Proces: van signaal naar casusaanpak met inzet van de zorgcoördinator mensenhandel en waar nodig regionale triage en doorgeleiding binnen het Zorg- en Veiligheidshuis IJsselland e/o informatieplein RIEC Oost;
3. Actualiseren van het instrumentarium van gemeenten en andere interventies voor het versterken van de dader- en slachtofferaanpak.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 worden de onderzoeken die in het kader van de piot zijn uitgevoerd, samengevat en wordt ingegaan op de mogelijkheden voor gemeenten

[2] Vastgesteld door regionaal bestuurlijk overleg Huiselijk Geweld d.d 9 september 2021

om de signalering en daarmee zicht op aard en omvang van de problematiek te vergroten (spoor 1).

In hoofdstuk 2 wordt aandacht besteed aan de versterking van de casusaanpak (spoor 2) en in hoofdstuk 3 komen activiteiten in het kader van beleidsontwikkeling en interventies om de dader- en slachtofferaanpak te versterken aan bod (spoor 3). In hoofdstuk 4 zijn de randvoorwaarden geformuleerd.

1. Bewustwording en duiding

In het kader van de pilot zijn enkele onderzoeken uitgevoerd met als doel het fenomeen mensenhandel in IJsselland beter te duiden en daarnaast bewustwording creëren bij zowel medewerkers van gemeenten als betrokken ketenpartners. Zo heeft het Openbaar Ministerie (OM) in samenwerking met politie op het niveau van de regio Oost een dashboard mensenhandel ontwikkeld. Op het niveau van de regio IJsselland heeft de zorgcoördinator een registratie en duiding van casuïstiek uitgevoerd en is een onderzoek gedaan naar bekendheid met en kennis over het fenomeen mensenhandel onder medewerkers van de 11 IJssellandse gemeenten. Navolgend wordt verslag gedaan van opbrengst van deze drie onderzoeken en de betekenis hiervan voor het Plan van Aanpak.

1.1 Dashboard mensenhandel regio Oost

Het OM en politie hebben een dashboard mensenhandel ontwikkeld met als doel aard en omvang van casuïstiek mensenhandel in de regio Oost beter te kunnen duiden. In dit dashboard zijn met name gegevens over aard en omvang van seksuele en criminele uitbuiting in 2019 in beeld gebracht. Het dashboard over 2019 is begin 2021 opgeleverd en als **bijlage 1** bijgevoegd. Belangrijkste conclusie is dat het zicht op casuïstiek, waarbij sprake is van mensenhandel, op dit moment nog zeer beperkt is. Het dashboard wordt momenteel verder doorontwikkeld in opdracht van het Veiligheidsnetwerk Oost-Nederland. De uitkomsten van het dashboard zullen in de komende jaren met enige regelmaat worden gepresenteerd en toegelicht aan bestuurders, ambtenaren en ketenpartners Zorg en Veiligheid met als doel een scherper en meer eenduidig beeld te krijgen over aard en omvang en verschijningsvormen en ontwikkelingen daarin.

1.2 Registratie slachtoffers mensenhandel IJsselland

Voor de periode 1 september 2020 - 1 januari 2022 is een zorgcoördinator mensenhandel aangesteld door de gemeente Zwolle. De zorgcoördinator draagt zorg voor de zorg en begeleiding van slachtoffers in de regio IJsselland en is werkzaam vanuit Veilig Thuis IJsselland. Vanuit die positie acteert de coördinator op signalen mensenhandel die via meldingen[3] binnenkomen, legt verbinding tussen politie en het lokale zorgveld en pleegt in samenspraak met het lokale zorg- en veiligheidsveld, snelle interventies bij opvang en ondersteuning van slachtoffers mensenhandel.

De zorgcoördinator heeft de bevindingen over de periode 1 september 2020 – 1 juli 2021 gemonitord[4]. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen adviesvragen, meldingen van signalen en casuïstiek met onderscheid naar gemeenten. De belangrijkste bevindingen over de afgelopen periode zijn:

- Casuïstiek is vaak niet te herleiden tot één gemeente: Er is sprake van gemeentegrensoverschrijdende problematiek (slachtoffer X woont in gemeente X en wordt te werk gesteld in gemeente Y; bij seksadvertenties

[3] Meldingen mensenhandel vallen onder de meldcode Huiselijk Geweld
[4] De volledige rapportage is bijgevoegd als separate bijlage

vaak geadverteerd vanuit Deventer en Zwolle waarbij klanten ook worden ontvangen in particuliere woningen in omliggende gemeenten);
- Lang niet alle signalen mensenhandel leiden tot opsporing (de verklaringen van slachtoffers kunnen onduidelijk zijn; bij signalen arbeidsuitbuiting kan de uitbuiting niet worden aangetoond maar is wel sprake van slecht werkgeverschap);
- Er is sprake van handelingsverlegenheid, onvoldoende bekend is bijvoorbeeld dat mensenhandel valt onder de meldcode huiselijk geweld en dat op basis van de meldcode signalen kunnen worden gemeld bij Veilig Thuis IJsselland;
- de Coronapandemie heeft het zicht op de illegale prostitutie verslechterd.

1.3 Onderzoek mensenhandel onder gemeenten

De afdeling Kennis en Verkenning van de gemeente Deventer heeft in het kader van de pilot een onderzoek uitgevoerd onder de gemeenten in IJsselland om vanuit gemeenteperspectief meer duiding te krijgen over de signalering van de problematiek en bewustwording op het thema te vergroten.

In het onderzoek is nagegaan:

- in hoeverre collega's kennis en vermoedens hebben van mensenhandel;
- in welke hoedanigheid het zich naar hun idee voordoet en in welke omvang;
- in hoeverre signalen worden toe geleid naar zorg- of veiligheidspartners.

Het onderzoek is uitgezet onder gemeentemedewerkers van alle 11 IJssellandse gemeenten met direct klantcontact. De enquête had een doorlooptijd van drie weken en stond open van 11 tot en met 31 maart 2021. In totaal hebben 235 medewerkers een uitnodiging gekregen om deel te nemen aan het onderzoek. Uiteindelijk hebben 112 respondenten de vragenlijst ingevuld, waarmee een totale respons van 48% is bereikt. Onderstaand een samenvatting van de resultaten[5]:

Signalen mensenhandel

Tussen een derde en helft van de respondenten heeft afgelopen jaar vorm van uitbuiting vermoed. In totaal heeft 46% van de respondenten aangegeven het afgelopen jaar wel eens een vermoeden te hebben gehad van seksuele uitbuiting. 55% had een vermoeden van criminele uitbuiting en arbeidsuitbuiting werd door 36% van de respondenten vermoed.

Vermoedens van uitbuiting blijken vooral te komen uit de sociale wijk of gebiedsteams. Dit geldt voor alle drie de onderzochte vormen van uitbuiting. Dit beeld is niet verwonderlijk en is in overeenstemming met de samenstelling van de respons. De sociale wijk of gebiedsteams maken immers 43% van de totale respons uit. Als het gaat om seksuele uitbuiting lijken er daarnaast nog relatief veel vermoedens te komen uit de vakgebieden Leerplicht/ RMC bij inwonerszaken/ burgerzaken, Veiligheid en Werk en inkomen. Vermoedens van criminele uitbuiting komen verder relatief vaak uit het vakgebied Veiligheid en vermoedens van arbeidsuitbuiting komen wat vaker uit de vakgebieden Inwonerszaken/ burgerzaken en Handhaving. Als op basis van deze steekproef vermoedens als

[5] De rapportage is bijgevoegd als separate bijlage

graadmeter genomen worden voor daadwerkelijke uitbuiting, dan zou het sociaal wijk of gebiedsteam dus de meest voor de hand liggende keuze zijn om op te focussen. Daar ligt de beste kans om uitbuiting te signaleren. Dit geldt voor alle drie de onderzochte vormen van uitbuiting.

Hoe te handelen bij vermoedens?

Veruit de meeste respondenten geven aan melding te maken van vermoedens van mensenhandel. 9 op de 10 respondenten zeggen dat als zij nu een signaal van mogelijke mensenhandel zien, zij dit zullen melden. 8% zou dit 'misschien' doen.

De helft van de respondenten geeft echter aan niet te weten of er binnen de eigen gemeente afspraken zijn gemaakt over hoe met geconstateerde vermoedens van mensenhandel om te gaan. Een derde zegt dat er afspraken bestaan die specifiek gaan over vermoedens van mensenhandel. Bijna een vijfde van de respondenten zegt dat zulke afspraken niet zijn gemaakt. Daarbij is opvallend dat vooral medewerkers van sociale wijk en gebiedsteams niet weten wat de meldroute is.

Behoefte medewerkers

Tot slot is de vraag gesteld wat zou helpen bij het signaleren van mensenhandel. Er blijkt relatief veel animo te zijn voor deskundigheidsbevordering op het thema. Men zegt het meest te hebben aan voorlichting (58%), gevolgd door informatie over de meldroute (56%) en meer bewustwording (50%). 38% denkt dat het volgen van een training hen zou kunnen helpen bij het signaleren. Met het bewustwordingsprogramma zoals beschreven in paragraaf 4, wordt tegemoet gekomen aan deze behoefte.

Tot slot geeft een aanzienlijk deel van de respondenten aan dat zij open staan voor contact om verder te praten over dit onderzoek.

In de vergadering van het bestuurlijk overleg huiselijk geweld in juni 2021 is de regionale uitkomst van het onderzoek gepresenteerd met het aanbod aan de deelnemende gemeenten om over de uitkomst van het onderzoek in gesprek te gaan.

1.4 Vervolg: Inzet op preventie, vroegsignalering deskundigheidsbevordering

Uit alle drie de onderzoeken komt naar voren dat er in de volle breedte (zowel bij gemeenten, ketenpartners als burgers) behoefte is aan meer kennis over het fenomeen mensenhandel en meer behoefte aan handelingsperspectief bij vermoedens van mensenhandel. Voorstel is daarom om een regionaal aanbod voor preventie en bewustwording mensenhandel voor te bereiden in samenwerking met de gemeenten in IJsselland en landelijke en regionale partners zoals Comensha, GGD IJsselland, Veilig Thuis IJsselland, regionale onderwijspartners en betrokken sectoren in de regio.

Streven is uiterlijk 1 april 2022 een activiteitenoverzicht te realiseren waarbij gemeenten en partners zelf bepalen aan welke initiatieven zij al dan niet willen

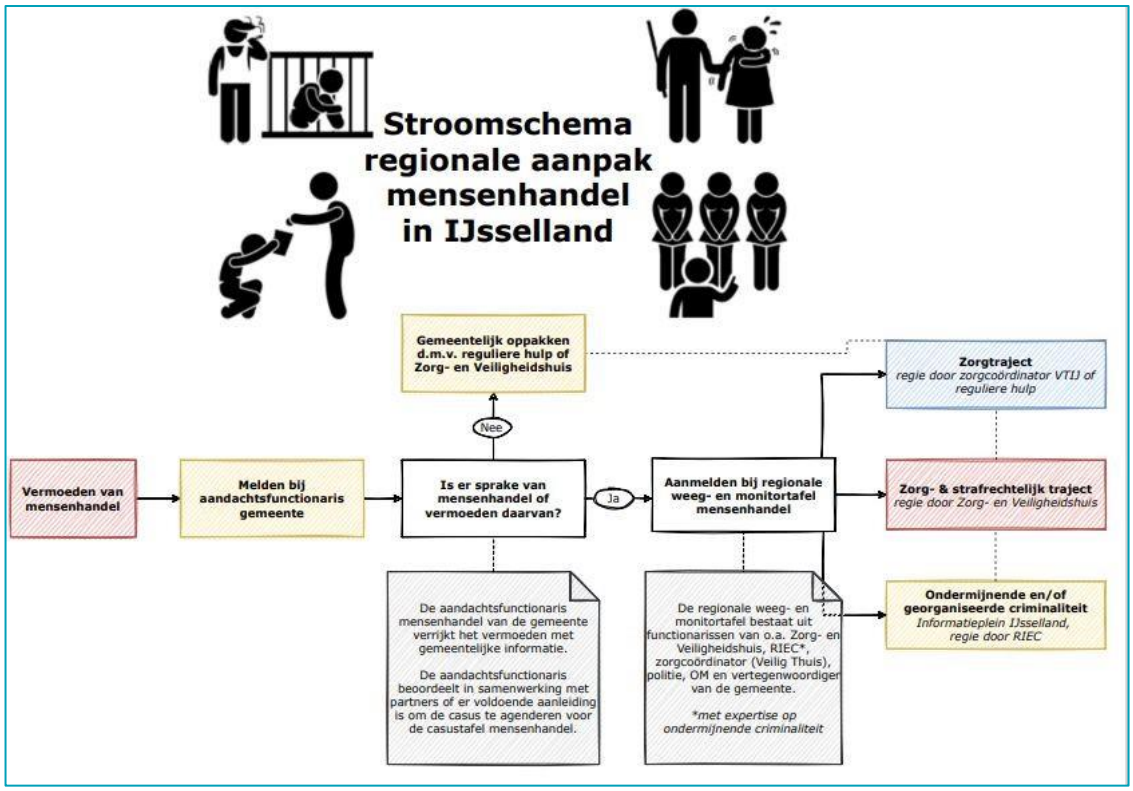
deelnemen[6]. Uiteraard kunnen bepaalde activiteiten ook op regioniveau worden georganiseerd (bijvoorbeeld bewustwordingsbijeenkomsten). Bij het opstellen van het aanbod zal afstemming worden gezocht met zowel scholingsprogramma's in het kader van de aanpak ondermijning als hetgeen al wordt georganiseerd in het kader van het programma "Geweld hoort nergens thuis".

[6] In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van het aanbod zoals dat op dit moment al bekend is. Dit overzicht zal in de periode tot aan 1 april 2022 worden aangevuld en verfijnd.

2 Casuïstiek: Van signaal naar aanpak

De aanpak van mensenhandel op casusniveau kent verschillende aspecten. Er moet worden tegemoet gekomen aan de zorgbehoefte voor slachtoffers, tegen daders moet strafrechtelijk en/of bestuursrechtelijk worden opgetreden, waarbij in geval van georganiseerde criminaliteit, een aanpak in het kader van ondermijning in beeld moet komen. De regio IJsselland kent voor al deze deelaspecten bestaande, afzonderlijke processen. Voorstel is vanaf 1 januari 2022 een werkwijze te realiseren waarbij afzonderlijke processen in de aanpak van casuïstiek mensenhandel volgens onderstaande schema, met elkaar worden verbonden [7]:

2.1 Stroomschema aanpak mensenhandel

Toelichting

Vermoedens van mensenhandel kunnen uit allerlei hoeken van de samenleving komen: Vanuit de eigen gemeentelijke organisatie, ketenpartners, scholen, vrijwilligersorganisaties etc.

[7] Dit processchema is tot stand gekomen in samenwerking met de volgende kernpartners: Zorg- en Veiligheidshuis (regiehouder casustafel) , RIEC (regiehouder informatieplein, Veilig Thuis (regiehouder zorgcoördinatie)

Gewenst is dat elke gemeente een aandachtsfuntionaris mensenhandel aanwijst bij wie signalen kunnen worden gemeld[8]. De aandachtsfunctionaris verzameld aanvullende informatie over de betreffende casus, schakelt voor acute zorg het lokale zorgdomein in danwel de zorg coördinator mensenhandel. Wanneer na verrijking van de casus de vermoedens van mensenhandel zijn versterkt, leidt de aandachtsfunctionaris de casus door naar de regionale weeg- en monitortafel. Deze tafel wordt vanaf 2022 georganiseerd binnen het Zorg- en Veiligheidshuis. Aan deze tafel nemen de kernpartners mensenhandel deel en de betreffende gemeente sluit aan voor de bespreking van de desbetreffende casus. De deelnemers van de casustafel besluiten in gezamenlijkheid of:

- alleen een zorgtraject noodzakelijk is (toeleiding naar zorgcoördinator, zij stemt zorgbehoefte af met het lokale veld)
- een zorg én strafrechtelijk traject noodzakelijk is (de zorgcoördinator neemt de zorg voor haar rekening, algehele procesregie op de casus ligt bij het ZVHH)
- Er sprake is van ondermijnende criminaliteit (in dat geval wordt de casus doorgeleid naar het informatie plein)

Het ligt voor de hand dat op casusniveau meerdere sporen tegelijkertijd moeten worden bewandeld (bijvoorbeeld bij mensenhandel in georganiseerd verband waarbij er ook een zorgbehoefte is bij slachtoffers). In dat geval ligt de regie bij de desbetreffende tafels. De weeg- en monitortafel bewaakt de voortgang en stroomlijnt de afzonderlijke sporen.

2.2 Randvoorwaarden

Snel acteren wanneer noodzakelijk

In gevallen wanneer acuut ingrijpen noodzakelijk is (hetzij vanuit strafrecht, bestuursrecht of zorg) zullen interventies zo snel mogelijk monodisciplinair worden ingezet onder de bevoegdheid van respectievelijk politie/OM, burgemeester of zorg coördinator). De gemeente waarin de casus speelt en de deelnemers weeg/monitortafel zullen daarna zo snel mogelijk in kennis worden gesteld van de interventies[9]. Indien advies vanuit deze gremia noodzakelijk is, zal een digitaal spoed MDO, dan wel een consultatie per mail worden gedaan.

Gegevensdeling

Voor gegevensdeling is een wettelijke grondslag nodig. Dit vraagt van de deelnemers aan de weeg- en monitortafel om, in het kader van de gegevensdeling, deze grondslag voor de "eigen" organisatie te bepalen. Uit consultatie van een Functionaris Gegevensbescherming komt naar voren dat het proces zoals nu ingericht, niet indruist tegen geldende wet- en regelgeving met betrekking tot gegevensdeling.

[8] Eenzelfde werkwijze is in de regio al gerealiseerd voor de aanpak radicalisering; ook hier zijn lokale aandachtsfunctionarissen aangewezen die een signaal verrijken en wanneer nodig toeleiden naar een regionale tafel onder regie van het Zorg- en Veiligheidshuis.
[9] Waar het een strafrechtelijke interventie betreft, ligt de afweging om te delen bij het Openbaar Ministerie. Verzoek is om wanneer het mogelijk is, informatie te delen op basis van "need to know" zodat ook

3.Instrumentarium Zorg en Veiligheid

In de afgelopen jaren is het instrumentarium dat binnen het zorg- als het veiligheidsdomein wordt gehanteerd, verder ontwikkeld en op elkaar afgestemd[10]. In de aanpak Mensenhandel maken we gebruik van dit instrumentarium, waarbij wordt onderzocht of op specifieke onderdelen maatwerk voor de aanpak van mensenhandel kan worden gerealiseerd. Op beleidsmatig niveau kan de aanpak worden versterkt door het actualiseren van beleid en regelgeving en in te zetten interventies om de dader- en slachtofferaanpak te versterken.

Concreet zetten we in op de volgende ontwikkelingen:

3.1 Verbetervoorstellen beleid en regelgeving

Voorwaarde voor een effectieve aanpak mensenhandel, is dat de gemeenten voldoende zijn toegerust. Dit betekent in elk geval dat beleid en regelgeving op orde zijn. Denk hierbij aan de toepassing van de wet BIBOB waarvoor regionaal modelbeleid is vastgesteld, mogelijkheden vanuit Wmo, bestemmingsplannen, bouwbesluit, de Wet regulering sekswerk en het hierop te baseren lokale prostitutiebeleid met vergunningverlening en toezicht en handhaving dat verankering vindt in de lokale APV. Vooruitlopend op de eventuele inwerkingtreding van de Wet regulering sekswerk (deze wet is controversieel verklaard), hebben enkele gemeenten in onze regio al het voornemen om bepalingen in de APV te actualiseren. Verbetervoorstellen zullen regionaal worden gedeeld met het verzoek aan de individuele gemeente om eigen beleid tegen het licht te houden en waar mogelijk aan te passen. We maken hierbij gebruik van concrete verbetervoorstellen vanuit het Kompas Mensenhandel van de VNG[11].

Gemeenten kunnen daarnaast beleid om uitbuiting tegen te gaan verankeren op lokaal niveau, bijvoorbeeld prostitutiebeleid en jeugdbeleid om de (digitale) weerbaarheid van minderjarigen te vergroten en om dader- en slachtofferschap onder minderjarigen tegen te gaan (seksuele en criminele uitbuiting). Op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning kunnen gemeenten beleid en kwaliteitseisen formuleren voor opvang en hulpverlening aan slachtoffers en daarnaast kan huisvestingsbeleid worden geformuleerd met het oog op het voorkomen van (arbeids)uitbuiting. Ook in dit kader zullen we best practices bij de individuele gemeenten verzamelen en delen met het verzoek aan gemeenten om beleid waar mogelijk aan te scherpen.

3.2 Versterking van de dader- en slachtofferaanpak

Daderaanpak

Op beleidsmatig niveau kan de daderaanpak worden versterkt door het opwerpen van barrières tegen daders en faciliteerders en het versterken van pro-actief

[10] Denk hierbij aan de doorontwikkeling van interventies vanuit Veilig Thuis, Zorg- en Veiligheidshuis, aanpak ondermijning lokaal/regionaal mmv RIEC, lokale toegangen etc.
[11] https://kompasaanpakmensenhandel.vng.nl/

toezicht[12]. Daarnaast kan met het hanteren van een uniform regionaal handhavingskader een waterbedeffect binnen de regio worden voorkomen. In het kader van de aanpak ondermijning worden hiermee al ervaringen opgedaan. Vanuit de aanpak mensenhandel zullen we hierbij aansluiten waarbij, wanneer wenselijk, maatwerk zal worden ontwikkeld. Concrete verbetervoorstellen zullen zowel binnen het zorg- als het veiligheidsdomein op regionaal niveau delen.

Slachtofferaanpak

De slachtofferaanpak kan worden versterkt door een regionale inzet van de zorgcoördinator mensenhandel. De zorgcoördinator draagt zorg voor het hulp- en ondersteuningsaanbod voor (vermoedelijke) slachtoffers van mensenhandel en vervult een belangrijke rol in de casusaanpak. Hij/zij werkt daarin nauw samen met de gemeentelijk aandachtsfunctionaris, het lokale zorgdomein en politie. Daarnaast draagt de zorgcoördinator zorg voor de regionale registratie en monitoring van slachtoffers mensenhandel.

In de pilotfase is ervaring opgedaan met de inzet van de zorgcoördinator op regioniveau, bekostigd vanuit de gemeente Zwolle. Gelet op de meerwaarde van deze functionaris op regioniveau (zie ook resultaten monitor in hoofdstuk 1.2) is het voorstel deze inzet te continueren waarbij de functionaris zal worden bekostigd door de regiogemeenten gezamenlijk (zie paragraaf 4.4 financiën).

Het voorkomen van herhaald dader- en slachtofferschap vraagt om aandacht voor resocialisatie**.** Om dit te bevorderen kan onder bepaalde condities bij verdenking van mensenhandel (of vermoedens van mensenhandel) zowel aan de voorkant (tijdens de behandeling van de strafzaak bij het OM) als aan de achterkant (in het kader van vervroegde invrijheidsstelling of bij gedragsbeperkende maatregel) reclasseringsadvies wordt ingewonnen. Daarnaast kan het opleggen van een locatieverbod en/of contactverbod worden overwogen.

3.3 Handhaving

Handhaving is een belangrijk spoor in de aanpak van Mensenhandel. Proactief toezicht houden bij risicobranches en risicogroepen en strafrechtelijk en bestuurlijke opvolging bij misstanden zijn hier voorbeelden van. Bestuursrecht en strafrecht zijn aanvullend aan elkaar en de samenwerking is onmisbaar in een effectieve aanpak. De politie heeft een toezichthoudende taak op grond van de vreemdelingenwetgeving en een opsporingstaak ter handhaving van de rechtsorde in de bestrijding van uitbuiting en mensenhandel. Daarnaast zijn zij ook aangewezen als toezichthouder op basis van de APV, hoofdstuk 3. Vanuit de politie bestaat al langer de wens om te verkennen welke rollen en bevoegdheden er zijn en op welke manier er kan worden samengewerkt tussen gemeenten en politie.

We verkennen daarom op welke manier we integrale controles kunnen uit voeren. Daarnaast verkennen we de bevoegdheden en de taken binnen de aanpak van mensenhandel en willen we komen tot een (regionaal) handhavingskader. Hiermee vergroten we de lokale aanpak van mensenhandel en de informatiepositie wordt versterkt.

[12] In het kader van de aanpak ondermijning zijn met deze interventies al ervaringen opgedaan.

4. Randvoorwaarden

Voor dit Plan van Aanpak gelden de volgende randvoorwaarden:

4.1 Monitoring en evaluatie

De werkwijze zoals in pilot is gehanteerd, d.w.z. werken met een kernteam met vertegenwoordigers vanuit OM, politie, Arbeidsinspectie, RIEC Oost, Zorg- en Veiligheidshuis IJsselland, Veilig Thuis IJsselland en vertegenwoordigers van de gemeenten Deventer, Hardenberg en Zwolle, wordt gecontinueerd. Het kernteam zal de voorstellen zoals in dit Plan van Aanpak opgenomen, verder brengen en is verantwoordelijk voor de voortgang. In het eerste kwartaal wordt een tussenevaluatie voorbereid met een voorstel voor de aanpak in de jaren 2023-2026.

4.2 Governance

Voor wat betreft de governance is het voorstel de opzet zoals gehanteerd in de pilotfase, te continueren:

Gelet op het feit dat de aanpak Mensenhandel voortvloeit uit het actieprogramma 'Geweld hoort nergens thuis', wordt voorgesteld het bestuurlijk overleg Huiselijk geweld, bestuurlijk opdrachtgever te laten zijn van het Plan van Aanpak. Aan dit overleg nemen alle gemeenten deel. Voordat definitief op het plan wordt beslist, zal het Districtelijk Veiligheidsoverleg worden gevraagd over zowel het Plan van Aanpak als over het voorstel voor de aanpak vanaf 2023 te adviseren. Zowel dit Plan van Aanpak als het voorstel voor de aanpak vanaf 2023 zullen ambtelijk worden besproken in zowel het regionaal ambtelijk overleg Huiselijk Geweld als het Regionaal Coördinerend Integraal Veiligheidsoverleg (overleg ambtenaren OOV IJsselland).

4.3 Planning

Q4 2021: afronding en besluitvorming Plan van Aanpak. Voorbereiding van voorstellen zoals opgenomen in dit Plan van Aanpak.

Begin Q1 2022: start intensivering regionale casusaanpak conform processchema met inzet van zorgcoördinator mensenhandel en vertegenwoordigers namens gemeenten c.q. aanspreekpunten binnen gemeenten voor mensenhandelcasuïstiek.

Eind Q1 2022 tussenevaluatie en voorstel voor vervolg aanpak 2023-2026, inclusief regionaal kader voor bewustwording en preventie.

4.4 Financiën

2022

Voor 2022 wordt inzet van incidentele middelen gevraagd van de regiogemeenten voor de bekostiging van de Zorgcoördinator.

Bekostiging zorgcoördinator vanuit regiogemeenten met inwonersaantal als verdeelsleutel:

Gemeente	Aantal inwoners per 1-1-2021	Percentage aandeel	Middelen 2022
Dalfsen	28.901	5,40%	€ 4.385,30
Deventer	101.236	18,93%	€ 15.361,07
Hardenberg	61.357	11,47%	€ 9.310,02
Kampen	54.474	10,19%	€ 8.265,62
Olst-Wijhe	18.361	3,43%	€ 2.786,01
Ommen	18.295	3,42%	€ 2.776,00
Raalte	37.911	7,09%	€ 5.752,43
Staphorst	17.261	3,23%	€ 2.619,10
Steenwijkerland	44.341	8,29%	€ 6.728,09
Zwartewaterland	22.823	4,27%	€ 3.463,05
Zwolle	129.840	24,28%	€ 19.701,30
Totaal	**534.800**	**100%**	**€ 81.148,00**

Voor de opzet en regie van de casustafel mensenhandel is inzet benodigd vanuit het Zorg- en Veiligheidshuis. Deze inzet is extra ten opzichte van de bestaande inzet van het Zorg- en Veiligheidshuis maar hiervoor zullen voor 2022 geen extra middelen van gemeenten worden gevraagd. In 2022 kunnen de extra kosten namelijk gefinancierd worden vanuit de reserve van het Zorg- en Veiligheidshuis. In de begroting van het Zorg- en Veiligheidshuis 2022 zal dit verder worden uitgewerkt. Voor de jaren na 2022 zullen de extra kosten worden meegenomen in het financieringsvoorstel voor 2023 ev (zie hieronder).

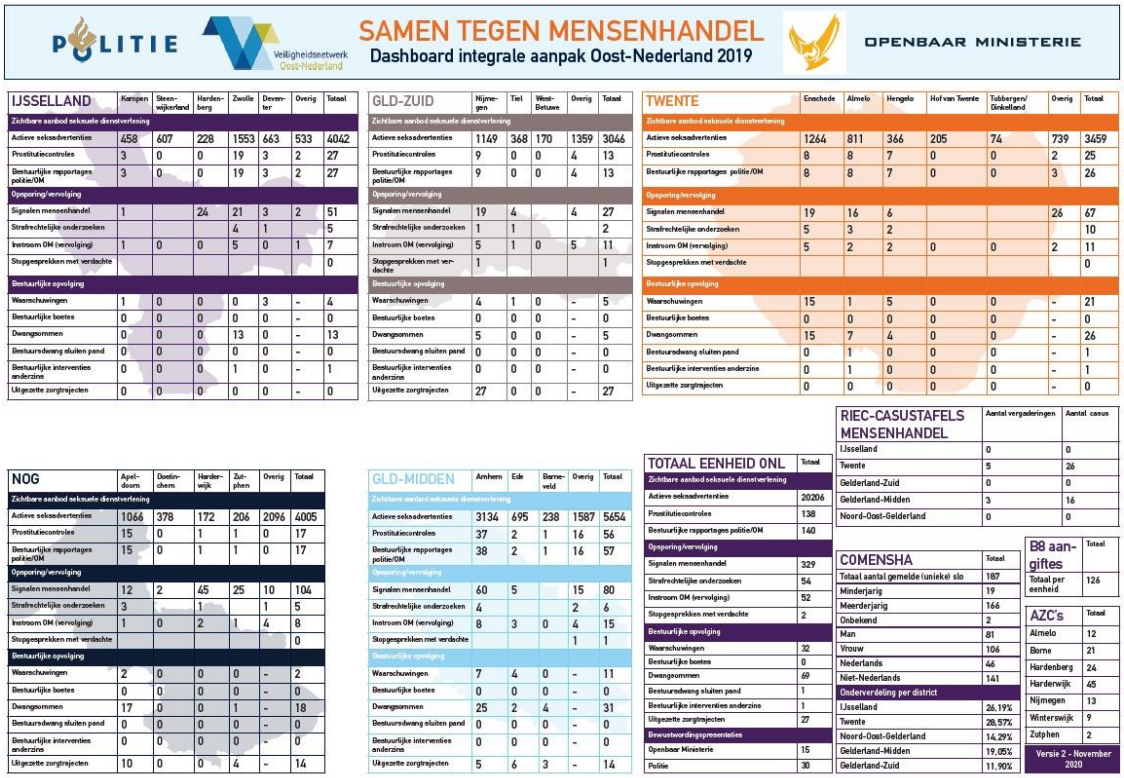
Deelname aan scholings- en bewustwordingsbijeenkomsten zijn in beginsel facultatief en voor rekening van de individuele gemeente of ketenpartner die wenst deel te nemen. Een concreet activiteiten overzicht scholing en deskundigheidsbevordering volgt uiterlijk 1 april 2022.

Eventuele overige kosten komen voor rekening van de eigen organisaties (politie, OM, reclassering en gemeenten).

2023-2026

Voor de aanpak voor de jaren 2023-2026 wordt een financieel voorstel voorbereid in het eerste kwartaal van 2022. Daarbij worden de ervaringen die worden opgedaan in het komende half jaar, betrokken.

BIJLAGE 1 Dashboard mensenhandel politie/justitie regio Oost

POLITIE — Veiligheidsnetwerk Oost-Nederland

SAMEN TEGEN MENSENHANDEL

Dashboard integrale aanpak Oost-Nederland 2019

OPENBAAR MINISTERIE

IJSSELLAND	Kampen	Steenwijkerland	Harderberg	Zwolle	Deventer	Overig	Totaal
Zichtbare aanbod seksuele dienstverlening							
Actieve seksadvertenties	458	607	228	1553	663	533	4042
Prostitutiecontroles	3	0	0	19	3	2	27
Bestuurlijke rapportages politie/OM	3	0	0	19	3	2	27
Opsporing/vervolging							
Signalen mensenhandel	1		24	21	3	2	51
Strafrechtelijke onderzoeken				4	1		5
Instroom OM (vervolging)	1	0	0	5	0	1	7
Stopgesprekken met verdachte							0
Bestuurlijke opvolging							
Waarschuwingen	1	0	0	0	3	-	4
Bestuurlijke boetes	0	0	0	0	0	-	0
Dwangsommen	0	0	0	13	0	-	13
Bestuursdwang sluiten pand	0	0	0	0	0	-	0
Bestuurlijke interventies anderzins	0	0	0	1	0	-	1
Uitgezette zorgtrajecten	0	0	0	0	0	-	0

GLD-ZUID	Nijmegen	Tiel	West-Betuwe	Overig	Totaal
Zichtbare aanbod seksuele dienstverlening					
Actieve seksadvertenties	1149	368	170	1359	3046
Prostitutiecontroles	9	0	0	4	13
Bestuurlijke rapportages politie/OM	9	0	0	4	13
Opsporing/vervolging					
Signalen mensenhandel	19	4		4	27
Strafrechtelijke onderzoeken	1	1			2
Instroom OM (vervolging)	5	1	0	5	11
Stopgesprekken met verdachte	1				1
Bestuurlijke opvolging					
Waarschuwingen	4	1	0	-	5
Bestuurlijke boetes	0	0	0	-	0
Dwangsommen	5	0	0	-	5
Bestuursdwang sluiten pand	0	0	0	-	0
Bestuurlijke interventies anderzins	0	0	0	-	0
Uitgezette zorgtrajecten	27	0	0	-	27

TWENTE	Enschede	Almelo	Hengelo	Hof van Twente	Tubbergen/ Dinkelland	Overig	Totaal
Zichtbare aanbod seksuele dienstverlening							
Actieve seksadvertenties	1264	811	366	205	74	739	3459
Prostitutiecontroles	8	8	7	0	0	2	25
Bestuurlijke rapportages politie/OM	8	8	7	0	0	3	26
Opsporing/vervolging							
Signalen mensenhandel	19	16	6			26	67
Strafrechtelijke onderzoeken	5	3	2				10
Instroom OM (vervolging)	5	2	2	0	0	2	11
Stopgesprekken met verdachte							0
Bestuurlijke opvolging							
Waarschuwingen	15	1	5	0	0	-	21
Bestuurlijke boetes	0	0	0	0	0	-	0
Dwangsommen	15	7	4	0	0	-	26
Bestuursdwang sluiten pand	0	1	0	0	0	-	1
Bestuurlijke interventies anderzins	0	1	0	0	0	-	1
Uitgezette zorgtrajecten	0	0	0	0	0	-	0

RIEC-CASUSTAFELS MENSENHANDEL	Aantal vergaderingen	Aantal casus
IJsselland	0	0
Twente	5	26
Gelderland-Zuid	0	0
Gelderland-Midden	3	16
Noord-Oost-Gelderland	0	0

NOG	Apeldoorn	Doetinchem	Harderwijk	Zutphen	Overig	Totaal
Zichtbare aanbod seksuele dienstverlening						
Actieve seksadvertenties	1066	378	172	206	2096	4005
Prostitutiecontroles	15	0	1	1	0	17
Bestuurlijke rapportages politie/OM	15	0	1	1	0	17
Opsporing/vervolging						
Signalen mensenhandel	12	2	45	25	10	104
Strafrechtelijke onderzoeken	3		1		1	5
Instroom OM (vervolging)	1	0	2	1	4	8
Stopgesprekken met verdachte						0
Bestuurlijke opvolging						
Waarschuwingen	2	0	0	0	-	2
Bestuurlijke boetes	0	0	0	0	-	0
Dwangsommen	17	0	0	1	-	18
Bestuursdwang sluiten pand	0	0	0	0	-	0
Bestuurlijke interventies anderzins	0	0	0	0	-	0
Uitgezette zorgtrajecten	10	0	0	4	-	14

GLD-MIDDEN	Arnhem	Ede	Barneveld	Overig	Totaal
Zichtbare aanbod seksuele dienstverlening					
Actieve seksadvertenties	3134	695	238	1587	5654
Prostitutiecontroles	37	2	1	16	56
Bestuurlijke rapportages politie/OM	38	2	1	16	57
Opsporing/vervolging					
Signalen mensenhandel	60	5		15	80
Strafrechtelijke onderzoeken	4			2	6
Instroom OM (vervolging)	8	3	0	4	15
Stopgesprekken met verdachte				1	1
Bestuurlijke opvolging					
Waarschuwingen	7	4	0	-	11
Bestuurlijke boetes	0	0	0	-	0
Dwangsommen	25	2	4	-	31
Bestuursdwang sluiten pand	0	0	0	-	0
Bestuurlijke interventies anderzins	0	0	0	-	0
Uitgezette zorgtrajecten	5	6	3	-	14

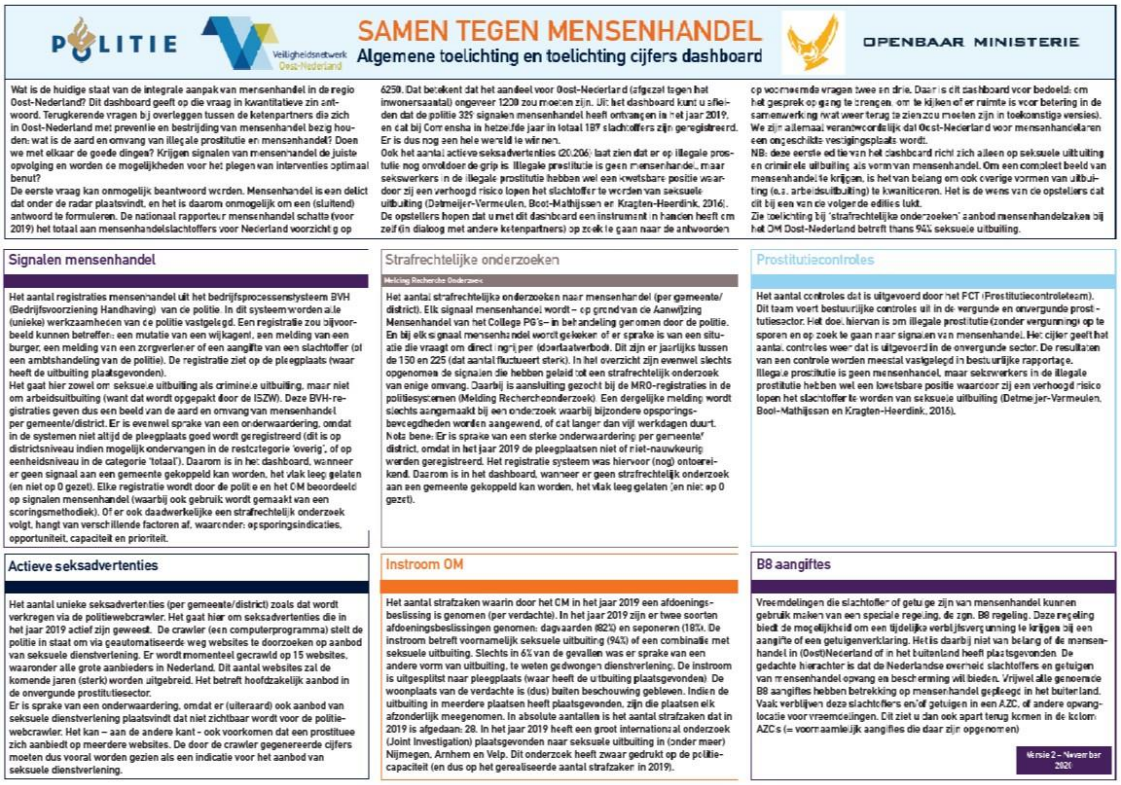
TOTAAL EENHEID ONL	Totaal
Zichtbare aanbod seksuele dienstverlening	
Actieve seksadvertenties	20206
Prostitutiecontroles	138
Bestuurlijke rapportages politie/OM	140
Opsporing/vervolging	
Signalen mensenhandel	329
Strafrechtelijke onderzoeken	54
Instroom OM (vervolging)	52
Stopgesprekken met verdachte	2
Bestuurlijke opvolging	
Waarschuwingen	32
Bestuurlijke boetes	0
Dwangsommen	69
Bestuursdwang sluiten pand	1
Bestuurlijke interventies anderzins	1
Uitgezette zorgtrajecten	27
Bewustwordingspresentaties	
Openbaar Ministerie	15
Politie	30

COMENSHA	Totaal
Totaal aantal gemelde (unieke) slo	187
Minderjarig	19
Meerderjarig	166
Onbekend	2
Man	81
Vrouw	106
Nederlands	46
Niet-Nederlands	141
Onderverdeling per district	
IJsselland	26,19%
Twente	28,57%
Noord-Oost-Gelderland	14,29%
Gelderland-Midden	19,05%
Gelderland-Zuid	11,90%

B8 aangiftes	Totaal
Totaal per eenheid	126

AZC's	Totaal
Almelo	12
Borne	21
Hardenberg	24
Harderwijk	45
Nijmegen	13
Winterswijk	9
Zutphen	2

Versie 2 - November 2020

POLITIE — Veiligheidsnetwerk Oost-Nederland

SAMEN TEGEN MENSENHANDEL

Algemene toelichting en toelichting cijfers dashboard

OPENBAAR MINISTERIE

Wat is de huidige staat van de integrale aanpak van mensenhandel in de regio Oost-Nederland? Dit dashboard geeft op die vraag in kwantitatieve zin antwoord. Terugkerende vragen bij overleggen tussen de ketenpartners die zich in Oost-Nederland met preventie en bestrijding van mensenhandel bezig houden: wat is de aard en omvang van illegale prostitutie en mensenhandel? Doen we met elkaar de goede dingen? Krijgen signalen van mensenhandel de juiste opvolging en worden de mogelijkheden voor het plegen van interventies optimaal benut?
De eerste vraag kan onmogelijk beantwoord worden. Mensenhandel is een delict dat onder de radar plaatsvindt, en het is daarom onmogelijk om een (sluitend) antwoord te formuleren. De nationaal rapporteur mensenhandel schatte (voor 2019) het totaal aan mensenhandelslachtoffers voor Nederland voorzichtig op 6250. Dat betekent dat het aandeel voor Oost-Nederland (afgezet tegen het inwonersaantal) ongeveer 1200 zou moeten zijn. Uit het dashboard kunt u afleiden dat de politie 325 signalen mensenhandel heeft ontvangen in het jaar 2019, en dat bij Comensha in hetzelfde jaar in totaal 187 slachtoffers zijn geregistreerd. Er is dus nog een hele wereld te winnen.
Ook het aantal actieve seksadvertenties (20.206) laat zien dat er op illegale prostitutie nog onvoldoende de grip is. Illegale prostitutie is geen mensenhandel, maar sekswerkers in de illegale prostitutie hebben wel een kwetsbare positie waardoor zij een verhoogd risico lopen het slachtoffer te worden van seksuele uitbuiting (Delmeijer-Vermeulen, Boot-Mathijssen en Kragten-Heerdink, 2016). De opstellers hopen dat u met dit dashboard een instrument in handen heeft om zelf in dialoog met andere ketenpartners op zoek te gaan naar de antwoorden op voorgemelde vragen twee en drie. Daarbij is dit dashboard voor bedoeld: om het gesprek op gang te brengen, om te kijken of er ruimte is voor betering in de samenwerking (wat weer terug te zien zou moeten zijn in toekomstige versies). We zijn allemaal verantwoordelijk dat Oost-Nederland voor mensenhandelaren een ongeschikte vestigingsplaats wordt.
NB: deze eerste editie van het dashboard richt zich alleen op seksuele uitbuiting en criminele uitbuiting als vorm van mensenhandel. Om een compleet beeld van mensenhandel te krijgen, is het van belang om ook overige vormen van uitbuiting (e.a. arbeidsuitbuiting) te kwantificeren. Het is de wens van de opstellers dat dit bij een van de volgende edities lukt.
Zie toelichting bij 'strafrechtelijke onderzoeken' aanbod mensenhandelzaken bij het OM Oost-Nederland betreft thans 94% seksuele uitbuiting.

Signalen mensenhandel

Het aantal registraties mensenhandel uit het bedrijfsprocessensysteem BVH (Bedrijfsvoorziening Handhaving) van de politie. In dit systeem worden alle (unieke) werkzaamheden van de politie vastgelegd. Een registratie zou bijvoorbeeld kunnen betreffen: een mutatie van een wijkagent, een melding van een burger, een melding van een zorgverlener of een aangifte van een slachtoffer (of een ambtshandeling van de politie). De registratie ziet op de pleegplaats (waar heeft de uitbuiting plaatsgevonden).
Het gaat hier zowel om seksuele uitbuiting als criminele uitbuiting, maar niet om arbeidsuitbuiting (want dat wordt opgepakt door de ISZW). Deze BVH-registraties geven dus een beeld van de aard en omvang van mensenhandel per gemeente/district. Er is evenwel sprake van een onderwaardering, omdat in de systemen niet altijd de pleegplaats goed wordt geregistreerd (dit is op districtsniveau indien mogelijk ondervangen in de restcategorie 'overig', of op eenheidsniveau in de categorie 'totaal'). Daarom is in het dashboard, wanneer er geen signaal aan een gemeente gekoppeld kan worden, het vlak leeg gelaten (en niet op 0 gezet). Elke registratie wordt door de politie een het CM beoordeeld op signalen mensenhandel (waarbij ook gebruik wordt gemaakt van een scoringsmethodiek). Of er ook daadwerkelijke een strafrechtelijk onderzoek volgt, hangt van verschillende factoren af, waaronder: opsporingsindicaties, opportuniteit, capaciteit en prioriteit.

Strafrechtelijke onderzoeken

Melding Recherche Onderzoek

Het aantal strafrechtelijke onderzoeken naar mensenhandel (per gemeente/district). Elk signaal mensenhandel wordt – op grond van de Aanwijzing Mensenhandel van het College PG's – in het arrondissement geroman door de politie. En bij elk signaal mensenhandel wordt gekeken of er sprake is van een situatie die vraagt om direct ingrijpen (dossiervorming). Dit zijn er jaarlijks tussen de 150 en 225 (dat aantal fluctueert sterk). In het overzicht zijn evenwel slechts opgenomen de signalen die hebben geleid tot een strafrechtelijk onderzoek van enige omvang. Daarbij is aansluiting gezocht bij de MRO-registraties in de politiesystemen (Melding Rechercheonderzoek). Een dergelijke melding wordt slechts aangemaakt bij een onderzoek waarbij bijzondere opsporingsbevoegdheden worden aangewend, of dat langer dan vijf werkdagen duurt. Nota bene: Er is sprake van een sterke onderwaardering per gemeente/district, omdat in het jaar 2019 de pleegplaatsen niet of niet-nauwkeurig werden geregistreerd. Het registratie systeem was hiervoor (nog) ontoereikend. Daarom is in het dashboard, wanneer er geen strafrechtelijk onderzoek aan een gemeente gekoppeld kan worden, het vlak leeg gelaten (en niet op 0 gezet).

Prostitutiecontroles

Het aantal controles dat is uitgevoerd door het FCT (Prostitutiecontroleteam). Dit team voert bestuurlijke controles uit in de vergunde en onvergunde prostitutiesector. Het doel hiervan is om illegale prostitutie (zonder vergunning) op te sporen en op zoek te gaan naar signalen van mensenhandel. Het cijfer geeft het aantal controles weer dat is uitgevoerd in de onvergunde sector. De resultaten van een controle worden meestal vastgelegd in bestuurlijke rapportage. Illegale prostitutie is geen mensenhandel, maar sekswerkers in de illegale prostitutie hebben wel een kwetsbare positie waardoor zij een verhoogd risico lopen het slachtoffer te worden van seksuele uitbuiting (Delmeijer-Vermeulen, Boot-Mathijssen en Kragten-Heerdink, 2016).

Actieve seksadvertenties

Het aantal unieke seksadvertenties (per gemeente/district) zoals dat wordt verkregen via de politiewebcrawler. Het gaat hier om seksadvertenties die in het jaar 2019 actief zijn geweest. De crawler (een computerprogramma) stelt de politie in staat om via geautomatiseerde weg websites te doorzoeken op aanbod van seksuele dienstverlening. Er wordt momenteel gecrawld op 15 websites, waaronder alle grote aanbieders in Nederland. Dit aantal websites zal de komende jaren (sterk) worden uitgebreid. Het betreft hoofdzakelijk aanbod in de onvergunde prostitutiesector.
Er is sprake van een onderwaardering, omdat er (uiteraard) ook aanbod van seksuele dienstverlening plaatsvindt dat niet zichtbaar wordt voor de politiewebcrawler. Het kan – aan de andere kant – ook voorkomen dat een prostituee zich aanbiedt op meerdere websites. De door de crawler gegenereerde cijfers moeten dus vooral worden gezien als een indicatie voor het aanbod van seksuele dienstverlening.

Instroom OM

Het aantal strafzaken waarin door het OM in het jaar 2019 een afdoeningsbeslissing is genomen (per verdachte). In het jaar 2019 zijn er twee soorten afdoeningsbeslissingen genomen: dagvaarden (82%) en seponeren (18%). De instroom betreft voornamelijk seksuele uitbuiting (94%) of een combinatie met seksuele uitbuiting. Slechts in 6% van de gevallen was er sprake van een andere vorm van uitbuiting, te weten gedwongen dienstverlening. De instroom is uitgesplitst naar pleegplaats (waar heeft de uitbuiting plaatsgevonden). De woonplaats van de verdachte is (dus) buiten beschouwing gebleven. Indien de uitbuiting in meerdere plaatsen heeft plaatsgevonden, zijn die plaatsen elk afzonderlijk meegenomen. In absolute aantallen is het aantal strafzaken dat in 2019 is afgedaan: 28. In het jaar 2019 heeft een groot internationaal onderzoek (Joint Investigation) plaatsgevonden naar seksuele uitbuiting in (onder meer) Nijmegen, Arnhem en Velp. Dit onderzoek heeft zwaar gedrukt op de politiecapaciteit (en dus op het gerealiseerde aantal strafzaken in 2019).

B8 aangiftes

Vreemdelingen die slachtoffer of getuige zijn van mensenhandel kunnen gebruik maken van een speciale regeling, de zgn. B8 regeling. Deze regeling biedt de mogelijkheid om een tijdelijke verblijfsvergunning te krijgen bij een aangifte of een getuigenverklaring. Het is daarbij niet van belang of de mensenhandel in (Oost)Nederland of in het buitenland heeft plaatsgevonden. De gedachte hierachter is dat de Nederlandse overheid slachtoffers en getuigen van mensenhandel opvang en bescherming wil bieden. Vrijwel alle genoemde B8 aangiftes hebben betrekking op mensenhandel gepleegd in het buitenland. Vaak verblijven deze slachtoffers en/of getuigen in een AZC, of andere opvanglocatie voor vreemdelingen. Dit ziet u dan ook apart terug komen in de kolom AZC's (= voor aantallen aangiftes die daar zijn opgenomen).

Versie 2 - November 2020

BIJLAGE 2 scholingsaanbod december 2021

Interventie	Focus op uitbuiting	Doelgroep	schaal	Uitvoering door
THINK	Algemeen	Leerlingen VO	Lokaal	THINK
Keuzekaart loverboys 2.0	Seksueel en crimineel	Leerlingen, docenten, professionals en ouders	Regionaal	GGD i.s.m. andere partners
Nieuwsbegrip gericht op criminele uitbuiting	Crimineel	Voorlichting docenten VO aan leerlingen	Landelijk	Rode Kruis
Future NL: lessen begrijpend lezen met aandacht voor digitale vaardigheden om dader- en slachtofferschap te voorkomen	Seksueel en crimineel	Basisscholen en VO	Landelijk	Rode Kruis
Mensenhandel (niet) op school	Seksueel en crimineel	VO docenten	Landelijk	Rode Kruis
Bewustwording en deskundigheidsbevordering zorgpartners meldcode huiselijk geweld	Algemeen	Jeugdhulpverleners en sociale wijkteams	Regionaal	VTIJ
Interventies i.h.k.v. prostitutie-uitstapprogramma	Seksueel	Legale en illegale sekswerkers	Regionaal	LIV In Connection en lokale teams
Leerlingalert (www.leerlingalert.nl/achtergrond-organisatie/)	Crimineel	Jeugd	Regionaal	Netwerk div organisaties en vrijwilligers. Gefinancierd door het Ministerie JV en provincie Gelderland.
E-learning Mensenhandel (11VB) my.allyoucanlearn.eu / www.11vb.nl	Seksueel	Professionals in met name jeugdhulp en onderwijs	Landelijk	Koraal
Mensenhandel Academy www.comensha.nl	Alle vormen	diverse doelgroepen	Landelijk	Comensha
CCV www.hetccv.nl	Alle vormen	Gemeenteambtenaren	Landelijk	CCV
Signalenkaarten mensenhandel, specifiek voor IJsselland	Alle vormen	Alle toegangsmedewerkers	IJsselland	ZoCo in samenwerking met Tilburg
Bewustwording en deskundigheidsbevordering zorgpartners meldcode huiselijk geweld	Algemeen	Jeugdhulpverleners Sociale Wijkteams	Regionaal	VTIJ
Gerelateerd aan bovenstaand Workshop mensenhandel	Mensenhandel	Medewerkers SWT, gemeente, zorg professionals	Regionaal	VTIJ (zorgcoördinator)